

GRABEA-MARE
(NAGYVÁRAD)

Dumineca 1 Juniu st. v.
13 Juniu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.

Redactiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 41.

ANUL XVI.

1880.

Pretiu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Români'a 2 galbeni.

Care sè ne fia devis'a?

În nrul trecut incheiamu raporturile noastre dela sinodele gr. or. române. Ele ni-au relatatu multe acte îmbucurătoare, cari tôte tindu la desvoltarea și înaintarea noastră pe terenul intelectualu și materialu; dar totu-odata ni-au remprospetatu și unele dureri, ni-au scosu ierâsi la lumina bub'a ce ne dóre.

Statistic'a e o sciintia interesanta, căci ea însêmna pe paginile sale totu ce produce o națiune. Durere înse, că acêsta sciintia pentru noi românii de multe ori ne ofere o lectura fôrte trista, rezultatu naturalu al indolintiei noastre, care nu mai vrè sè 'ncele.

Astfel, de câte ori studiâmu mersul culturai la diferite popóre, și cu ajutorul statisticeii facemu o asemănare între progresul culturai popórelor straine și între acela al nostru, ânim'a ni se stringe de durere, căci tabloul ce statistic'a ni înfașiseza, este fôrte posomoritu.

Nu se pôte contestá, că amu facutu unu progresu considerabilu, inteligintia noastră s'a sporitu; cu tôte aceste înse instrucțiunea poporala e înca departe d'a se putè numi satisfacătoare nici chiar considerându constelațiunile grele în cari traimu și pedecile cu cari avemu a ne luptá.

S'a facutu, e dreptu, și pe terenul acesta mare înaintare. În multe locuri s'au claditu școli frumóse, s'au înfiintiatu lefi bune pentru învetiitori, ómenii și-au datu pruncii la șcôla, și acesti trei factori produsera apoi unu rezultatu îmbucuratoru; înse, totusi cât de mare e numerul acelor sate, unde învetiamentu poporalu se afla și acuma în starea cea mai deplorabila, unde șcôla e slaba și deșérta, ier învetiitoru nu se afla la înnalțimea misiunii sale, și unde dóra nici șcôla nici învetiitoru nu esistu!

Statistic'a școlaria a raporturilor ce publicaramu ni spune cu severitate, că în archidieceș'a Sibíului în 214 comunităti bisericesci nu sânt șcôle și că din 887 de învetiitori namai 623 corespundu pe deplinu chiamării lor; pecatu, că raportul ce ni-a statu la dispozițiune nu ni-a indicatu, că din numerul pruncilor obligati la șcôla, câti au frecventatu șcôla?

Dar la acêsta întrebare ni respundu fôrte tristu raporturile dela Arad și Caransebeșu. În dieces'a Aradului, ni spune raportul, numerul tuturor pruncilor deobligati la șcôla este, dela 6—12 ani 27,170, dela 12—15 ani 13,777; din acestia au frecventatu șcôla regulatu, dela 6—12 ani 8576, dela 12—15 ani 1993; iera neglatu dela 6—12 ani 4900, dela 12—15 ani 1137; n'au frecventatu nici de cum șcôla dintre cei dela 6—12 ani 14,600, dintre cei dela 12—15 ani 10,327.

În dieces'a Caransebeșului din 16,490 de prunci deobligati a umblá la șcôla, numai 8283 au umblatu.

Va sè ȓica, în tôte diecesele acelasi reu: și întocmai ca în aceste, este de siguru și în celelalte patru dieces române, adeca în cele gr. c. Semnu invederatu, că națiunea întrêga suferè de aceasi bóla, că bub'a s'a întinsu peste totu corpul ei.

E bine tocmai acêsta intensitate a reului trebuie sè ne îndemne a gândi seriosu la vindecarea lui. Aice niște simple decisiuni sinodale sèu consistoriale nu ajungu, ci toti din tôte părțile trebuie sè ne punemu la lucru.

Dar nu este permisu sè întârȓiamu, căci bóla e periculósa, și de cumva nu ne vom apucá de timpuriu, corpul se va cangrená și atunci perirea lui va fi sigura. Datele de sus sè ne servésca de: „Memento!”

Temeli'a unei națiuni e poporul. Dênsul e isvorul, rađemul inteligintiei. Dêca voimu sè esistâmu, sè înaintâmu și se înflorimu, trebuie sè ni întarimu temeli'a. Temeli'a noastră, poporul, numai prin instrucțiune se pôte întari. Sè instruimu dâra poporul! Înaintarea învetimântului poporalu! — acêst'a sè ne fia devis'a!

I. V.

O nópte de véra.

— Reminiscintie. —

Gustasem mai tôte placerile ce oferiau, în primele ȓile ale unui Augustu, posițiile favorite ale băilor „Mehadia”. Fusesem adese pe unu munte tacut'a privitóre a razelor din resaritu, avêndu în jos încadrarea sombrósa de tufe și padurisce, printre cari fugiá Cerna sprintena, lasându festóne arginție pe țermii ei. Tacere adâncá... linisce sânta la ceriu și pământu, la dealu și vale, unde da strad'a principala și micul parcușoru de ortensie și vanile. Numai din când în când se zariá câte o fiintia omenésca, câte o țerana ce portá olul cu lapte asemenea acelor sublime fiice a Romei, ce ne arêta pictorii moderni în faptul diminetiei cu anfor'a pe capu, eșindu pâna la unu isvoru limpede, închinatu cutarei deitâti pagâne.

Cuprinsesem cu ânima acele tainice încântaminte, când primí iubít'a mea mama o telegrama, ce ne silí a plecá multu mai timpuriu, de ce am fost gânditu.

Erá spre séra când stam la gara, așteptându trenul curieru ce avea sè pornésca. Din întâmplare erau puȓini caletori; primiramu unu cupeu, în care erau numai dóue dame.

Simții óre-care bucuria de asta societate potrivita, mai cu sêma prindêndu și o mica tresarire la dam'a cea mai tinera. Me desamagii înse cu graba. La salu-

tarea noastră abiă primiramu o măcaire, și asta numai dela cea tinera, betrân'a stată ca pētr'a, avēndu dreptu tactu a aruncă o privire mustratōre, pōte pentru biet'a inchinare ce facuse.

Femei infumurate, gândii eu în mintea mea, fiintie preocupate de vr'unu învechitu pergamentu, ce în muceđel'a sa numera ómenii numai dela baroni.

Ocuparamu locul lângă ferestă, chiar ca vis-à-viele nōstre — privindu nesfiute în tacut'a nōpte, ce-si luase cursul prin unu întinsu seninu. Eră vremea somnului, totusi pentru multu nu lasamu a perde romantic'a scenieria ce se inoiă cu fia-care întorsetura de rōte; scenierii ce-ti aducu acele gânduri tainuite, ce iubescu a veni cu nōptea, când stai străinu cu străinu, făr' a rostii vr'unu cuvēntu...

Lun'a eșise numai cu o parte, întinđēndu unu velu albastru peste întreg'a regiune, astfel ca muntii sē trēca ca niște spirite pecatōse... Dōmnele cam adormisera — lamp'a din plafōndu abiă isi portă flacar'a — totusi gasii că veghiamu câte dōue, dam'a tinera și eu.

Ne priviamu și noi pe sub ascunsu, căci așa a facutu Ddeu pe omu, sē cerce cu cine sē întovarășese în drumu, apoi fia el chiar mutu, cum eram noi.

Imi parū asta copila abiă cu șapte-spre-dece ani, și cu o față dragalașa. Avea trasuri gingașe, ochi bruni și-o pelitiă cam palida, ce-i dreptu, inse de-o catifelatiune distinsa.

Ceea ce umbriă încâtva asta desvoltare, eră tipul prē copileșcu și nehotaritu. I lipsiă deseversitu marcarea vârstei, apoi veselie'a junetiei, care pulsāndu ușoru sē-o aduca în verva.

Nu vorbise înca nimica, și nu sciu de ce mi se deșteptă dorintii'a a o audii vorbindu. Cu furișul imi veni a crede, că nu pentru întâia-óra vedu asta fiintia cu surisul amaru pe buzele-i tinere. Se deșteptă în mine o suvenire trecuta, o aducere aminte de-o escursiune cu cunoscuti veseli; o suvenire bucurōsa, care se tulburase tocmai când fusese mai senina.

Inse când au fost tōte aceste, pe care timpu și cum veniau ele în legatura cu copil'a asta? Pentru o lume, nu le-așu fi pututu ghici.

Mē fremēntam singura, când intraramu de nou în unu tunelu; flacar'a lampei crescū de aerul repede și curentu. Observai, că jun'a vis-à-vis se apropiă încetu de betrân'a ei consōcīa, și dupa ce se convinse de sănatosul somnu ce tragea, se aședă cu linisce pe locul avutu. Atunci trecuram unu podu, lun'a eșise mare și plina, steele se oglindau în lucful apei, o adiere mângaina legană câte o doina, sēu unu tonu de flueru ce este totdeuna așa elocinte și mișcatoru.

— Cāt e de încântatoru! — esclamă jun'a copila ca nesciutu, inse cu o voce curata și doiōsa.

— Da! Ca ilustrarea unei poesii de-a lui Grandea, — respunsei ei.

Și instinctivu ne priviramu ambele fără sfiela. Ea se lasă pe ferēsta dicēndu: Iubescu tablourile nopturne, fia în realitate, pe hārti'a poetului sēu pe pānz'a pictorului; iubescu natur'a, cāntul — florile și music'a. Dar dta?

Mē privi cu ochi întrebatori, și de nou vedui acea tresarire ușōra, și negreșitu nu mē înșelam. „Ierța nebun'a mea întrebare, — dișe ea, — e legata de mine ca umbr'a de corpu. O punu fiesce cārui, și toti imi respundu cu „da!“ numai el... el imi imputa vecinicele entusiasmatice exclamări, numindu-le nebunii sentimentale.

— Așă dara el e unu tiranu ce nu are pricepere pentru divinitățile naturei, lui i lipsesce deseversitu simțitul poesiei ce zace în o ānima tinera. Dar, — adusei înca la timpu, — nu dōra intrunesce el alte calități mai reale?

— Oh da! Lancu a obținutu la ultim'a alergatura de cai āntāiul premiu, pușca din nōue optu în centru și afara de aste are legaminte intime cu cele mai alese familii. El e conducatorul în tōte, în vēnatōre sēu parțtia de luntre. Și în tōte e sburdatu peste fire, încāt nime nu-l întrece. Ėnsasi bunic'a dișe: „Ori ce mișcare a lui e sportu, și ori ce fapta — cavaleru“. Apoi la el — la moșii'a lui este frumsetia de raiu!

— La moșii'a lui? — suna seducatoru. Asta preponderēza de ajunsu celelalte defecte, nu este óre așă? — întrebai eu.

— Nu, nu! — respunse ea făr' a bagă sēma zimbetului'meu. Așu da multu putēndu gasi în el unu picu de pricepere mai frageda, și o simțire mai calda pentru micul cimiteru cu portretele scumpilor mei perduti, și apoi și pentru acele multe flori și frundie veștedite, ce ori când sūnt vrednice de unu gându duiosu.

(Va urmā.)

Emilia Lungu.

Te-am întrebatu...

Te-am întrebatu

Unde-i speranti'a cea ardiatōre?

Tu mi-ai respunsu,
Ca s'a ascunsu.

Te-am întrebatu

Unde-i iubirea cea ridiatōre?

Tu mi-ai sioptitu,
C'ar fi muritu.

Acum te întrebu,

Unde-i mormēntul ce le cuprinde?

Si tu-mi spui dreptu:
Il portu în pieptu.

Duiliu Zamfirescu.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandencux*. —

(Urmare.)

— Că nu se pōte execută.

— Și pentru ce, — de cumva imi este permisu sē sciu, domnișōra?

— Din acea simpla cauza, că o femeia cu minte, o socīa sacrificatōre, precum dișe dta, abiă va voi sē încerce, ca sē-ti servēsca atāt de tārđiu lēcul acela.

— Dupa parerea dtale dara... deja ar fi tārđiu?

— Fōrte tārđiu.

Acēsta mica stratagema avū acelu resultatu, că Honoré Tanguin, puțin cam neghiobu, dar sinceru isi străpută traiul fără minte; cu tōte aceste inse nu fu în stare sē renuncie la datinele-i vechi, nici sē deparțeze pe amicii sei bonvivantii, dar isi negri perul ce începea a încaranți, ceea ce il faci și mai uritu.

În fine, dupa ce de atâte-ori și fără succesu încercă stramutarea radicala, într'o di cerū dela Forster acea grācīa pentru el, ca sē utilizeze la fiica sa înriurea-i parintișca, pentru ca Sabine sē se decida a deveni inventatōres'a și conducătōrea lui.

Forster, care avea multu interesu pentru casatori'a fiicei sale mai ales din punctu de vedere materialu, eră fōrte indestulitu cu acēsta declarațiune, căci nici Ėnsusi nu posedea acele sentimente mai înnalte, a cārōr lipsa în fiitorul seu ginere i putea causă nelinisce.

Sabine scîu s'ascunda f'orte isteti'u bucuri'a sa la succesul planurilor sale; ea in'şiră o mulţime de obiecţiuni, şi declară că nu simte pré mare dorinţ'a d'a gustá bucuriile vietii conjugale cu unu barbatu, carele a traitu timpu îndelungatu ca holteiu tomnaticu.

Ac'ęsta tactica a ficei sale, mari şi mai multu in judecat'a lui Forster pretiul acestei legaturi, căci avea prospectul, că mirele impacientu nu va pré cere dela d'ęnsul zestre.

Şi afacerea, căci abiá se póte numi altfel, erá p'aci s'ę se incheie, când se 'nt'ęmplă acelu casu tragicu, cu care încep' naratiunea n'óstra.

II.

Între numerosii impiegati ai fabricei de sticle se aflá şi Ism'erie Morin, care sacrifică t'óta viet'i'a sa postului seu.

Fericirea ei ca f'ęta şi ca muiere av'ut numai o durata scurta.

Ca copila tinera ea petrec' c'at'iva ani fericiti l'anga mama-sa şi frate-seu de lapte, in o vale încântat'ore a Rhône-ei.

Baiatul, al c'arui sora i pareá că este d'ęns'a, şi care n'avea parinti, cresc' acolo aşá dic'ęndu sub supraveghiarea ei, căci Ism'erie erá cu doi ani mai mare dec'at d'ęnsul.

Scimu bine, că femeilor înca din copilar'i'a lor le place a îngriji de alții, ca s'ę nu dicemu a-i guverná; deci putemu s'ę presupunemu cu siguritate, că Ism'erie jucá cu mare bucuria rolul mamei-mici faća de Pascal de Gueras.

Mai t'ard'iu, când mama-sa muri, la întrevenirea fratelui seu de lapte, primi o aplicaţiune in fabric'a de sticle, căci Pascal erá nepotu de frate al lui Forster.

Lucrul erá seriosu şi greu, dar Ism'erie avea voinţ'a firma, care póte s'ę lupte cu t'óte şi in scurtu timpu ea deveni cea mai ist'etia expedit'oresa a fabricei.

Aice fac' cunoscinti'a cassariului Morin, care recunosc' in ea pe feme'i'a brava şi diligenta, şi de şi erá avisata numai la micul ei venitu anualu, nu esitá şi luá de soćia pe Ism'erie.

Traiu lor nu fu stralucitu; dar cunoseau bucuriile vietii conjugale, mai ales când devenira trei ęnsi, dimpreuna cu o nou-nascuta copila.

Ce binevenita fu ac'ęst'a!... c'ate visuri frumoşę deşteptá nascerea ei!

Ei se iubiau, aveau placerea d'a lucrá şi curagi'u: unu capitalu aceste, cu care sperau a put'ę maritá odata pe mic'a Juliette blondina.

In d'oue şire se póte descrie istori'a familiei fericite.

Acestia erau anii cei mai frumoşii, pe cari Ism'erie le-a avutu ca soćia.

Numai trei ani scurti, nimicu mai multu.

Cassariul Morin muri in c'ateva zile in aprindere de creeri, de şi n'a fost nici invetiatu, nici scriitoru, nici artistu, cari din caus'a ocupaţiunii lor s'unt mai aplecati pentru ac'ęsta bóla.

Nici nu se putea cugetá, că din ce i-a venitu, de óra-ce nici ocupaţiunea, nici organismul seu internu nu putera produce aşá ceva.

Dar póte s'ę înţelga óre omul, că pentru ce se presinta nenorocirea aşá, şi pentru ce nu altfel, ca s'ę omóra ori ce bucuria şi speranţ'a?

A Totu-putintele a decisu aşá. El pedepsesce, şi noi trebuie s'ę ne supunemu judec'at'ii lui.

Ism'erie voiá s'ę traiasca, spre a-si cresce fetit'i'a.

Durerea ei se aliná prin rugac'uni şi prin implinirea d'atoriei sale.

Dar ce avea s'ę devina bunastarea caminului seu derimatu?

Ea sciea din esperinţ'a, c'at de reu se platesce lucrul femeii!

Putea s'ę suplin'esca c'astigul ei lips'a, erá s'ę fia acela de ajunsu pentru crescerea fetit'iei sale, putea s'ę sustina ac'ęsta mica comoditate, de care Morin erá at'at de superbu, ce el i-a c'astigatu?

Pe timpul bolirei repetite a lui Morin şi a absinţ'ei lui mai scurte, Ism'erie il suplinia la cassa.

D'ęns'a erá o femeia, ce inspirá încredere şi care invetiá iute cunoscintiile n'oue; ea isi îndepliniá at'at de bine postul provisoriu, înc'at se fac' vrednica de laud'a lui Forster.

Când o siliá lips'a, iubirea de mama i dete curagi'u şi rugá pe rigurosul maestru s'ę-i confere ei postul barbatului seu.

— Ierta-me, dle, s'ę încercu! — il rugá ea. M'am in-deletnicitu de ajunsu in ocupaţiunea ac'ęst'a, care se facea in t'óte zilele inaintea ochilor mei. Déca aşu put'ę s'ę obţinu postul, viitoriul Juliette-ei ar fi asigurat.

Forster, al c'arui naturelu rigidu arare-ori se in-moiá, considerá, c'at de raru este cassariul de omenia, şi că Ism'erie erá o femeia onesta.

In urmarea acestei consideraţiuni, decise, că va aplicá pe tiner'a veduva; o aşedá in cancelari'a închisa cu sticla, in care bietul Morin a însemnatu at'ate cifre şi i dete unu profesor de matematica.

Inse profesorul in scurtu timpu s'ę convinse, că in-vetfac'eu'a lui deja se pricepe bine in d'aldaste şi că isi va satisface perfectu d'atori'a.

Profesorul peste c'ateva zile put'ę s'ę rent'orca la Vienne şi dn'a Morin isi ocupá noul postu.

Erá lucru multu, care i absorbia t'óta activitatea şi sta in legatura cu mare respunđabilitate, dar de ast'a — din caus'a onestit'atii sale — ea nu se temea.

Juliette crescea frumosu. Şi bunastarea se rent'orse. Şi p'ân'acuma ea nu paţi nici o nenorocire pe nou'a sa cariera.

Ism'erie multiamia lui Dumneđeu.

Dar ce precedá zilei triste, in care cadavrul junei veduve fu gasitu pe Rhône?

Ea se duse la optu óre jos la cassa: ocupá locu cu îndatinat'a-i nepasare l'anga p'arelele de sticla, care totu-odata o despart'ea de lumea esterna.

In adev'eru, ac'ęsta mica colivia de sticla, erá unu felu de închis'ore, — unde aerul curatu nici odata nu putea s'ę petrundea, numai mirosul de carbuni şi de fumu.

Cum se simţ'ea Ism'erie? T'ót'a diu'a ei aparţinea stap'ânului d'ęns'ei. Erá in continuu ocupata.

S'ér'a erá a ei. Ea petrecea frumoşele seri de véra pe ţermul Rhône-ei; i'ér'n'a, in modest'a-i locuint'a, tre-ceau placutu serile, când la lumin'a lampei mic'a ei copila se jucá c'ânt'ându.

Frumós'a erá demin'et'a şi in diu'a ac'ęsta, in care se duse jos; sórele luminá at'at de frumosu locul ei închisu; fára voia cugetá la séra, care promitea a fi at'at de frumoşa pe malul riului susuratoru; voiá s'ę deschida cass'a, ca s'ę sc'óta jurnalul.

Dar esclamá spariata şi isi înceleşá m'ânile.

Cass'a erá deschisa.

De secuieţ'iu, in care se aflau galbenii, aniná in jos desfacuta panglic'a roşia; de şi nu o atinse, de când o legá.

Gramad'a banenotelor, pe cari cineva le resfirá iratatu, zacea pe lepedea de feru.

O gramada de h'artii de val'ore erá deslegata; dar talhariul, de siguru tem'ęndu-se că nu este uşor a preface in bani aceste h'artii, le reaşedá, fára s'ę fi luat macar un'a din ele.

(Va urmá.)

S A Z O N U.

Calindarul septemânei.

Diu'a sept.	st. n.		Numele sântilor si serbatorile.	Sorele resare		Sorele apune
	st. v.	st. n.		Sorele	resare	
Dumineca	1	13	S. Mart. Iustin.	4	5	7 55
Luni	2	14	P. Nicefor martur.	4	5	7 55
Marti	3	15	Mart. Lucian.	4	5	7 55
Mercuri	4	16	S. P. Mitrof. P. Const.	4	4	7 56
Joi	5	17	SS. M. Doroteu Ep.	4	4	7 56
Vineri	6	18	Cuv. P. Visarion.	4	4	7 56
Sâmbeta	7	19	Mart. Teodotu.	4	3	7 57

„T a v a s z“.

— „Murcia“ ungeresca. —

Și frații unguri au compus un album festivu spre ajutorarea reuniunii „Crucea roșă“, „Fröbel“, „Asilul copiilor“ etc. sub titlul „Tavasza“.

Pe frontispiul mapei vedem o mama lăptătoare; unu broscuie de copilul suge cu nădejde, altul șede pe umerul mamei, al treilea se acatâ de mâinile ei, fără ca mam'a să aiba o privire și pentru dânsul.

Testul mapei cuprinde prosa, poezii și câteva desemnuri.

Este interesant pentru noi a ne ocupa de acestu album; pentru că frații unguri nici cu această festivitate n'au întrelasat a-si aduce aminte de noi după manier'a lor îndatinată; cum se va vedea mai jos.

Să vedem ce idei înțelminu la colaboratorii albumului!

De ex-gubernatorul Kossuth Lajos este publicata o sentința de acestu cuprinsu: „Vatr'a casei si nu scôl'a este templ'a nationalitatii, iera femeia, mam'a, este preotés'a acestel temple, sub man'a carcia focul vestalului al nationalitatii nu se pôte stinge. Cu puterea acestia scôl'a nu se pôte lupta, si unde — la popore stabile — limb'a scôlei este in contrastu cu a vetrei, acolo negresit scôl'a perde“.

Subtragemu această sentința. Noi românii moșneni în țer'a noastră, făcâ cu staruințele puternice de a ne desnationalisâ, ar trebui în toate zilele să dîcemu îndata după „Nascătoare“ din adâncul inimii: „Mama romana! tu esti Vesta pcurata in templ'a natiunii, nu lasa ca focul nationalitatii se se stinga in veci. Amin!“

Pulszky Ferencz spune o anecdota despre unu misionariu din China. Acest'a întreba pe unu francesu, cari sunt principiile fundamentale de statu în Franci'a? I se raspunde, că „liberté, egalité și fraternité“. — Adevratu, — face chinezul, — minunate trei principii: libertatea, egalitatea și frațietatea. La noi în China totu pe aceste fundamente a fost basatu statul, dar amu aflatu, că aceste trei nu pré armonieza la olalta, și ne-amu gânditu la unu al patrulea principiu, pe carele l'amu aflatu, l'amu introdusu — și armoni'a este acum stabilita. — Care e acelu principiu armonisatoru? — întreba Lagueromiére. — Vergéu'a de bambus! — raspunde misionariu Gützlaff cu gravitate.

Br. Kaas Ivor, acell'a, la a cărui propunere municipiul Budapestei a opritu teatrul nemțescu în capitala, venit din Dania, scrie despre „magiarismu“. El face o apoteosa limbei și culturai ungeresci. Dîce: „Traim de 1000 de ani, ca o stâncă în mijlocul mării viforose; că dela rescôl'a lui Kupa pâna la revoluțiunea lui Kossuth totdeuna amu respinsu pe nemțiu, de câte ori a atacatu nationalitatea noastră, și cu consciința de noi marturisim, că sântemu și voim să remânemu unguri. Cui i

pasa de ast'a? Sângele nostru n'are trebuința de mestecatura straina, ci absorbéza sângele strainu! Sântemu națiune tipica, care cu toate că multu s'a mestecat cu alte soiuri, totusi și-a pastratu curate însușirile sale și se naltia dintre toate poporele conlocuitoare și vecine“. Continua apoi: „Nu e adeveru, nu apesarea altor'a, ci impartasirea libertății noastre cu altii, dâ magiarismului acea putere, că dânsul domnesce peste nationalități decât sine mai mari la numeru; și aceste suferu egemoni'a lui, pentru că ele iubescu libertatea ungeresca!“

Ciudatu elementu acel nemțescu! Cum i stă de bine dlui Kaas (cetesce-l nemțesce) a-si lovî peptul provocându-se la buzogányosi și kaczagányosi stramosii sei! Noi românii nu i-amu puté secundă fără să ne rida chiar frații magiari. Noi inca sntemu o natiune tipica si mai si! . . .

Teleki Sándor spune povestea unei vaci. Vac'a unei veduve serace, care ajunge la doba pentru contribuțiune. Constata dl Teleki, că este miseria mare în țera. Esecutorul aștepta insedar, căci licitanti nu se afla. „Dar dta, — întreba esecutorul pe unu român grasu și bogatu, — nu dîci nimica? O dâmu cu ori ce pretiu“. — „Návem báný Domnule!“ raspunde românul (gazdag kövér oláh). — O deschilinita pasiune la domni unguri a schimosi scrierea cuvintelor românesci, ca nu cumva să sémene cu limb'a mama, ca să nu crêda eopii de pe la gimnasia, că românul este de o vitia romanica. Dar înse lumea n'a concreditu deslegarea acestei întrebări nici lui Hunfalvy (Hundsorfer), nici dlui Teleki. Întrebarea s'a deslegatu cu sabi'a la Plevna și cu pên'a la Montpellier.

Eötvös Károly ilustréza două sentințe ale lui Fr. Deák: „Nu crede nici odata ca e gracia, a dá, ce este al teu“, și „Fi ensusi asiá precum doresci se fia copilul teu“.

Repețim și noi la adres'a tuturor românilor, cari din îndemnu întrinseu ori din concepțiune falsa nu se rabda a nu ajutorâ scopuri straine, cari în ultim'a analiza țintescu la întarirea altor elemente pe cont'a noastră: „Nu credeti ca e gracia a dá ce este al vostru!“

Ábrányi Emil publica următoarea poesióra:

„O ierta! . . . asta larma
Nu me va alina.
O inima superba
Ascunde ran'a sa.

Pe vulturu îl ranesce
Unu vênatoru istetiu;
Dar el, cumplit'a rana
N'aréta la vrebeti.

Ci sbóra sus pe piscuri,
Nu-l vede omu de jos,
Și-acolo patimesce
Maretiu și maiestos“.

Ide'a este frumoșă, înse nu e proprietatea autorului; am reprodușu această poesia, ca o proba, cum isi imbogățescu frații unguri literatur'a originala.

Iéta cum a cântatu Michel Berend înainte cu dieci de ani despre „Vulturul ranitu“:

„Când glonțiu alunga columb'a n'fricata,
Serman'a, din locul ascunsu și securu,
Refuge de spaima cu arip'a frânta
În colțiu cel mai departatu și obscuru.

Și-si face cuibutiu din frunđia și ierba,
Sciindu, că acest'a e ultim-i patu;
Vaitându-se n'cetiu și gemându ea aștepta —
Și móre, când anim'a-i s'a desplicatu.

Ma vulturul ageru, cu ran'a mortala,
Se mulge dreptu cătra cuibul stâncosu,
De unde în tonuri puterice-si cânta
Cântarea de mórte la lumea de jos^c.

Aşá şi pe min' me gonirati de mórte,
Dar cântu şi blâstemu imi remasera 'n sinu.

fitatu din anecdotele culese pe la mesele nemeşilor din Ardeal.

Mihaiu Voda.

„Mihaiu voevodu din Munteni'a a fost unul dintre cei mai isteti condottieri ai seclului al XVI-lea. Pe banii lui Rudolf imperatu a verbuncatu o armata marişóra, al cărei mai mare contingentu l'au formatu secuii

Țarin'a Maria Alexandrovna.

În viétia n'am fost eu columba gemênda,
Şi 'n mórte totu vulturu voiescu sê remânu.

Et nunc venio . . .

Istoricul magiáru *Szilágyi Sándor*, pare-mi-se ardeleanu, vine a espune şi el o poveste ce a fi pro-

şi haiducii, şi a proveđut'o cea mai mare parte cu beliduci unguri, trei ani o a ținut'o la olalta pe banii imperatului: a juratu credinția lui Andrea Báthory principelui ardeleanu, şi când acest'a mai puțin ar fi aşteptatu, a buitu şi i-a luatu țér'a. Apoi a intratu în Alba-Iulia, capital'a țerii, şi a poruncitu sê-i aduca co-

mór'a familiei domnesci. Când i-au aşezatu mulţimea de scumpeturi, de aur şi argintarii, a dişu minunându-se : „Ce de comori! se vede, că n'au datu nimenui din ele, căta sêmbria s'ar fi pututu dá ostasilor!”

Dar totusi nici el n'a datu, ci colê s'a mândritu cu ele, de câte ori i s'a datu ocaziune. La 1600 începutul lui ianuarie a aşteptatu solii imperatului, dar nainte de ai primi, a voitu sê se arate în tóta pomp'a înaintea poporului. În 16 ianuarie a ordinaru o mare procesiune. A încarcatu tóta vistieri'a Bathorescilor pe sine, pe curtenii şi caii sei. S'a prepurtatu prin totu oraşul şi ênsusi calul seu l'a lasatu sê-l stropêsca arhiepiscopul din Tirnova cu apa sfinţita.

Cândva la 9 februarie au sositu comisarii imperatului şi între acestia şi dr. Pezzen, membru „consiliului intimu”, amicu vechiu al lui Mihaiu. Totu cu aşâ procesiune stralucita i-a condusu şi pe dênşii în oraşu. Apoi au începutu mesele. Pe nebunul seu de curte „Dimitrie cel micu”, care în lips'a mânilor se ajutără cu picîorele, l'a lasatu sê faca totu felul de glume. Pe altu paiatiu l'a îmbracatu în haine nemţiesci, l'a facutu sê jôce şi vorbêsca nemţiesce şi s'a risu cu sete de poziţi'a incomoda a Pezzenescilor, şi atât'a i-a îmbiatu, pâna i-a îmbetatu şi şi el s'a îmbetatu, apoi i-a întrebatu : „Acum spuneti-mi, imperatul fêta-i ori fecîoru? (asszony ember-e a császár vagy leány?)”

Nici unu anu n'a trecut şi Mihaiu, tiranul alun-gatu şi trêntitu a cađutu în genunchi naintea imperatului batjocoritu şi i-a sarutatu mânilor!”

Iéca şi o muştra din operele istoricilor unguresci. Vetî aflâ de aceste înca multe — multe, — pe tóta pagin'a din istori'a patriei nôt're, scrisa de ômeni ca dl Szilágyi, o micîuna şi la totu numele românescu o insulta...

Sê fimu sânetosi!

E. T.

La portretul din nr. presinte

n'avemu s'adaugemu vr'o schitîa biografica, de ôra-ce aceea s'a publicatu deja nrul trecut, în care amu relatu şi despre mórtea nefericitei ţarine.

Vom adauge inse totusi ceva relativu la mórtea ei. Diuarele adeca scriu, că curtenii nici n'au sciutu când a muritu ţarin'a, căci nôptea nu erâ permisu nimenuia a petrece cu dênş'a în o odaia. Numai deminêţ'a, când întrâ o dama de onóre, se aflâ că ea a muritu, dar nu se putu constatâ la ce ôra.

Ţarul fu însciunţiatu despre încetarea din viêtia a soţiei sale, deminêţ'a la 9 ôre, când adeca el se ren-torse la Petersburg.

Astfel muri imperatês'a unei monarchii puternice. Singura, parasita de toti...

I. H.

Literatura si arte.

Unu talentu poeticu s'a ivitu nu de multu în literatur'a româna. Acesta e domnul Duiliu Zamfirescu, care a începutu sê publice nişte frumoşe inspiraţiuni în revist'a „Literaturul” din Bucuresci. De acolo reproducem şi noi poesîa din nrul presinte, salutându cu bucuria pe autorul ei în colônele foi nôt're.

Tablou românesc. La vitrin'a dlui Gebauer în Bucuresci s'a espusu de câteva ðile unu tabelu lucratu în aquarela de dl Szatmáry. Acestu tabelu al cărui subiectu e întorcerea Domnitorului din resboiu este esecutatu cu o precisiune şi cu o expresiune de coloristu admirabilu. Scen'a pe care pictorul a descris'o în primul planu al tabelului seu şi care arêta pe Domnul ţerii însoţitu d'unu oficieru superioru, calâri amêndoi, şi privindu la nişte nenorociti de soldati turci cari isi întindu mânilor spre învingetori, este atingetore.

Diuaristicu. La Botoşani a aparutu o foia noua intitulata : „Vocea Botoşanilor”.

Biserica si scóla.

În folosul gimnasiului din Beiusu s'a începutu colectarea despre care scriseramu în nr. 32 al foi nôt're, şi — precum sântemu informati — s'a şi subscrisu o suma considerabila. Sumele încurse se vor capitalisá în decursu de 4 ani şi apoi se vor adauge fondului destinat pentru sustinerea acelu institutu. Mai târđiu vom împartaşi şi noi ofertele facute.

Visitare de şcole. Rds. D. Teodoru Kóvári, canonicu în Oradea-mare, în calitatea sa de inspectoru generalu al şcolilor din dieces'a Orăđii, în septemân'a trecuta a visitatu şcolile din Valea Crişului repede, unde a petrecutu patru ðile, mergêndu în tôte comunele şi îndemnându pe parinti a-si da pruncii la şcôla, ier pe învetiatori a-si împlini sublim'a lor misiune.

La gimnasiul din Beiusu esamenele de maturitate s'au terminatu mercuri cu succesu îmbucuratoru.

C e e n o u ?

Dela curtea româna. *Ministrul plenipotentiaru al Britaniei*, White, a fost primitu la 22 maiu (3 iunie) în audientia, cu care ocaziune dênşul a remisu o scrisóre din partea reginei Victoria, prin care acêst'a notificá casatori'a verei sale principes'a Friderica de Hanovra cu br. de Pavel-Rammigen. — *Prandiu la Cotroceni* s'a datu în aceeaşi ði, fiindu invitatu cav. Keun, însarcinatu de afaceri al regelui Terilor-de-Jos; cav. Richard Carol Keun, consulu generalu în Persi'a şi Arabi'a, ministrul afacerilor straine şi alte notabilitati.

Sciri personale. *Prinipele de Wied*, fratele Dómnei României, avu sê sosêsca la Bucuresci, joi sêr'a. — *Br. Robert Ward*, delegatul generalu al institutiunii etnografice din Paris, a sositu la Bucuresci, ducêndu principelui Carol diplom'a de preşedinte onoraru oferita de institutiune. — *Br. Bourgoing*, consulu generalu al Franciei la Budapesta, a venitu la bâile episcopesci de lângá Oradea-mare, spre a-si cautâ de sânetate.

Hymen. *Di Aureliu Petroviciu*, avocatul în Nadlacu, comitatul Cianadu, la 7 l. c. şi-a încredinţiatu de soçia pe domnişór'a Livia Bogdanu din Sãn' Nicolau-mare în comitatul Torontalu.

Bâi noue în Banatu. În valea Marila, lângá Oravitia, s'au înfiinţiatu bâi de apa rece, de inhalatiune şi de zeru. Valea Marila e situata la o înalţime de 2500 urme peste suprafaçia mării într'o padure désa de bradi şi pini, şi este unu locu de cura climatica deosebitu, pentru că aerul este blându, şi în lunile cele mai caldúroşe domnesce temperatur'a de mijlocu (+ 20° R.) Aceste bâi sânt folosetore pentru bocele, cari se referescu la sistemul nervilor, organele de respiraţiune, batai'a de ânima, stomachu s. a. Bâile aceste se deschisera la 1 iuniu. Conducatorul lor este dr. Hoffenreich.

Unu cavaleru de industria turcu. Cui ar fi trecut prin minte, că se potu gasi cavaleri de industria şi printre patriarchali adoratori ai Coranului? Şi cu tôte aceste iéca unu faptu care va convinge pe ori cine, că nici Turcia nu e scutita de acêsta lepra a civilizaţiunii moderne. Unu tineru turcu, care-si dedese numele de Achmet Ali Aslan, şi care ðicea a fi locotenentu în cavaleri'a turca, mergêndu în Români'a sub pretestu d'a-şi cautâ pe parintele seu pe care-l credea prinsonieru acolo, facu cunoscinţ'a unui oficieru românu, la care gasi, graçia generósei ospitalitati a acestuia, totu confortabilu potrivitu poziţiunii sale. Nu seđu multu aci, şi dupa ce-l pungaşi frumuşel, se facu neveđul, apoi printr'o ctudata preferinçia pentru oficieri, dete peste ospitalitatea unui altu oficieru românu. Aci captivându inti-

mitatea acestuia, se bucură ca și la celu d'ântăiu de toate favorurile, și ca resplata, rămânându într'o di singuru acasa departă pe servitoru printr'unu pretestu ôre care, apoi isi puse în practica obiceiui-i cu care facuramu cunoscinția: scotoci, rescoli în drépt'a și 'n stâng'a, puse mână pe vr'o 40 ruble și . . . adio ospitalitate românesca! Cavalerul nostru, adeca al lui Mahomet, se facuse nevedutu.

Botezul Nazarenilor. Din Salonta, comitatul Biharia, se scrie, că la finea lunei trecute a avutu locu acolo unu mare botezu de Nazareni. Întrég'a comuna nazaréna eși la lacul de lângă vii, acolo în niște corturi improvizate membrii sectei se îmbracara serbatoresce. Apoi candidatii de botezu, îmbracati în vestminte albe, se dusera la țermul lacului, unde preotul lor în talaru negru și cu ciorapi roșii, luă de mâna întăiu pe unul și îl duse în mijlocul lacului, unde îl boteză în apă murdara. Acésta ceremonía se repeși și cu ceilalti. Apoi toti se rentorsera acasa.

O telegrafista treznita. Oficiul telegraficu din Budapesta a transpusu în septemân'a trecuta la Szolnok pe o telegrafista. Sâmbet'a trecuta, erá o vijelia mare, tocmai când dâns'a ședea la aparatu și se ocupá cufacuttelegrafarea unei depeșe. De odata fulgerul trezni în sirm'a telegrafica, și fugindu pe acést'a, atinse copil'a dealungul întregului seu corpu. Ea cađu la pamântu și fu transportata la Budapesta, unde zace bolnava.

Semenaturile în Români'a. ne spune „Curierul financiaru“, au luat în fine unu aspectu mai imbucuratoru. Grația ploilor abundante ce au cađutu o septemâna și mai bine peste tóta țer'a, câmpiele lucrate si-au reluat viét'i'a și vesel'i'a care facu viét'i'a și averea acestei țeri; sciri din judetie ne anuncia, că mai pretutindeni semenaturile considerate ca compromise s'au îndreptatu, luându o desvoltare mare, favorisata înca prin temperatur'a calda ce amu începutu a avé. Fânéțele, a căror pretiu a devenitu pré ridicatu, au începutu o repede creștere; într'unu cuvântu tôte țarinile par pâna acum însuflețite dându muncitorilor bune speranție.

Balul român din Viena, precum vedemu din socót'a publica în ținare, a produsu unu venitu curatu de 580 lei, 22 galbeni și 939 fl. 94 cr.

Cronic'a lumiei.

Regin'a Greciei se afla în Petersburg, unde a asistatu la înmormântarea țarinei, — căci, precum se scie, dâns'a e fiic'a marelui duce Constantin. Ea a caletoritu pâna la Berlin cu toti șese prunci ai ei, între cari unul numai de câteva luni; de acolo fiii o însoțira și mai departe, ier fetele fure conduse la Kopenhaga. În hotelu la Berlin regin'a și suit'a sa ocupara 23 de odăi; ea caletori incognito, sub numele: „prîncipes'a de Mistro cu famili'a.“

Unu atentatu asupra reginei Belgiei. Se anuncia din Brusela cu data de 28 a. c.: Unu actu care n'a pututu fi comisu de cât de unu nebulu a causatu ieri la Brusela o emoțiune generala. În momentul când regin'a, facându preâmbilarea sa obicinuita spre Bois de la Cambre, trecea unghiul ce-l forméza l'Avenue Louise și șoséu'a Vleurgat, unu individ, destulu de bine îmbracatu, a aruncatu o pétra în direcțiunea trasurei regale. Regin'a a fost ușor atinsa la umeru. Ea și-a urmatu în linisce calea, ier autorul acestei fapte smintite și neesplicabile isbuti a se face nevedutu fără a puté fi arestatu.

Legea contra beuturilor. Legislatori din Mainn (Statele-Unite) au adoptat, o noua lege adeveratu draconica asupra vëndărei beuturilor alcooilice. Nu numai că se menține interdicerea de a se stabili cărcume și vinde beuturri, numai că se opresce stabilirea de cluburi în cari numai membrii își pot procurá licoruri prin

abonamentu, ci este interdusu ori-cui de a oferí licoruri gratis, și ori-ce persóna béta chiar în cas'a sa, e pedepsita cu o luna închisóre, și la recidiva cu 3 luni. Partisanii temperanței viséza a aplicá acestu sistem u și în alte state.

O féta cu péna pe capu. La Cherburg (Prancia) esista în acestu momentu unu fenomenu unicu de când esista lumea. O copila de 6 luni are pe capu o péna care cade și crește din nou la fia-care septemâna. Iéla cum se produce curiosul fenomenu: Se forméza unu cucuiu pe crescetul copilei. În momentul când are sê se desfacu cucuiul, copil'a simte unu micu tremuru care anuncia o ușóra suferinția. Cucuiul se deschide, și péna se aréta, eșindu în forma de curba, și ajunge în tóta lungimea sa, care e de 10—12 centimetre. Ea este aurita pe margini și presinta nuanțele cele mai variate și frumoșe. Când cade, iesu din gaura câteva picaturi de unu lichidu albiciosu, și apoi gaur'a se închide spre a nu lasá nici o urma de esistenti'a sa, pâna la reaparițiunea unui nou cucuiu. Copil'a pórtá pe capu péna une ori 6 zile, alte ori 4, și ceea ce e mai misteriosu, nou'a péna pune totu atât tîmpu spre a eși ca și cea precedentá spre a cadé.

Unu barbatu în loteria. Casatori'a a fost adesea asemenata cu o loteria; inse în America s'au petrecutu fapte cari au probatu, că acésta e o realitate. Unu ôre-care tineru neposedându de cât avantajele sale este-rióre avú idei'a de a se oferí ca căștigu în o loteria de 10,000 bilete a 10 dolari biletul. Acésta produse o mare sensațiune între frumuselele din New-York și biletele disparura la momentu. O frumoșá blonda, care nu concurase de cât de plesantería și pentru a face ca și ceilalti căștigá losul. Ea primí mână fericitului tineru ornatu cu o suma rotunda de 100,000 dolari provenindu din vinderea biletelor. Nu scimu déca o asemenea casatoria a fost fericita, dar pentru ce sê nu fia ca și alte contractate prin motive totu așa de bizare séu capricioșe și de siguru nu mai nobile?

Dare de séma

despre venitele și spesele balului tinerimei române ținutu în Budapesta în 24 febr. 1880 st. n.

(Urmare.)

XXI. Din Brașovu prin dl colectante Nicolau Strevoiu: Dd. Bartolomeiu Baiulescu 2 fl., Nicolau T. Cîruru 3 fl., George B. Popp 3 fl., Nicolau Strevoiu ca colectante 5 fl. Sum'a: 13 fl.

XXII. Din Sibiiu prin dl colectante dr. Ilarion Pușcariu: Esc. Sa dl Miron Romanul mitrop. 20 fl. Dd. Nicolau Popea 5 fl., baron Ursu 5 fl., Ioan Hanea 3 fl., P. Dunca 3 fl., Parteniu Cosma 5 fl., dr. Il. Pușcariu 3 fl., Ioan Popescu 2 fl., I. Preda 1 fl., Antoniu Schiau 2 fl., Grigore Mateiu 4 fl., Basiliu Harșanu 1 fl., Iacobi Bologa 2 fl., Nicamoru Fratesiu 3 fl., Sîlutiu 1 fl., Moise Lazaru 2 fl. Sum'a: 62 fl.

XXIII. Din Szász-Régen prin dn'a colectanta Carolina Orbonasiu: Dn'a Carolina Orbonasiu 4 fl., dn'a Maria Lemeny 1 fl., dn'a Elena Barbu 1 fl., dn'a Ecaterina Scopol 1 fl., dn'a Amalia Letaiianu 1 fl. Sum'a: 8 fl.

XXIV. Din Șomeuta-mare prin dl colectante dr. Iosif Popu: Dd. Victor Marcu 2 fl., N. Dragosiu 2 fl., Iacobi M. 1 fl., Gavril Buda 1 fl., Nicolau Nilvanu 2 fl., Vasiliu Andre 1 fl., dr. Iosif Popu ca colectante 2 fl. Sum'a: 11 fl.

(Va urmá.)

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru:

IOSIF VULCANU.

A conservá frumseti'a tineretiei

pana la adancile be-
traetie
e problem'a de viétia
a fia-carei

femei.

Asta atérna de cea mai
ingrigita cultivare a pe-
litiiei. Conservarea curata
si delicata a acesteia,
intretinerea ei in finétia
si freschetia, — stirpirea
petelor, a rosietiei, a pis-
truelor si a tuturor peta-
rilor pelitiiei, precum mai
ales nimicirea repentina
si durabila a cretiieilor,

se pôte efeptui deosebitu prin escelent'a si atat de surprin-
diétora in efectu

RAVISSANTE

(du dr. Lejosse à Paris.)

unicul nesticaciosu preservativu pentru cultivarea pelitiiei,
esaminatu oficialminte. Celu mai pretiosu secretu de toaleta
al damelor elegante din Paris, Londra, Viena si Budapesta,
conservarea freschetiei din tineretie si la betranetie: s'a pro-
batu prin mii de exemple cá bunu, de aceea, cá primu-mij-
locu de infrumsetiare, nu pôte sè lipsésca de pe mès'a de
toaleta a nici unei dame.

Pretiu unei sticle originale mari fl. 2.50) cu indrumare de
Pretiu unei sticle originale mici fl. 1.50) intrebuintiare.

**In mare si in micu se afla de vëndiare in
calitate originala si se pôte comandá prin epis-
tola in principalul magazinu centralu in Bu-
dapesta városháztér 9 sz. in parfumeri'a
FRIDERICEI SVAR CZ.**

Pentru caletori si calareti !

Lada tare de caletoritu, dupa marime si cvalitate, 2 fl. 85 cr.
— 35 fl. Traista de drumu pentru mana si care se pôte acaliá
6—12 fl. Traista de caletoritu bine arangiata 16—60 fl. Inveli-
tóre de caletoritu pentru unelle de toaleta 1.80—7 fl. Curele en-
glese pentru plaid 85 cr. — 2 fl. 50 cr.

Nou ! Invelitóre pentru scutirea imbracamementului 5.75. Pe-
rina de aeru 4.80—10 fl., vase de drumu din gummi 1.50—2 fl.
Acoperitoru de drumu, cu perina de aeru, 20—50 fl. Orologiu
amer. cu aretatoru de minute si cu clopotielu de destepatoru 8 fl.
Bastonu greu de muschiu de tauru 2.—3.75. Baston atleticu cu
pele 5 fl. Ploaru de metasa 4.—12 fl. Ploaru de stofa 2—4 fl.
Parasolu barbatescu 1.85—4 fl. Tinétóre de tigari, ce se potu
aniná de umeri 3.85—10 fl. Cutia pentru sticle de vinu pentru
3. 5. 7. butelie cu 9, 10.50, 13.50. Cutia englesa pentru bani si
hartii de valóre 5.25, 6.75, 8, 12 fl. Peria de sirna favorita pen-
tru peru, intrebuintiarea ei este placuta si frescatóre 1.60—2 fl.
Gummi, articoli din Paris pentru aperature personala si cautare
de bolnavi. Cristiru si spritz 1.80, 2, 2.40, 3.50, spritz in cutia,
cu aparatu apesatoru 3.50, Einsatz de gummi 90 cr., 1.35, 3 fl.
Revolver cu 25 de umpluturi 5—25 fl. Paliu de plóia cu
gluga, care se pôte purtá de ambele parti 11, 11.60, 12
fl. Paliu tare de gummi pentru plóia, pentru calareti
15.75, 17.30, 19 fl.

Siea englesa din piele de porcu 15—30 fl., frau
2.65—4 fl., cu dóue frane 4.80—8 fl., curéna la scaritia
2.50—3.50, ingreunatoru de siea 2.25—3.50, asudatoru
3—5 fl. zabale 1.80—3.50, trenzli 50 cr. — 2 fl., scaria-
tia 1.60—3 fl. Cinga cu stringátóre 6 fl. Lampa de
grajdu cu gratia de asigurare, pentru oleiu si petroleu
2.—3.50. Gamasnic de calaritu din pele de cerbu si de
vitielu 4.50—7.50. Nuele de calaritu din piele de Rino-
cer 60 cr. — 2.50. Manusi de curatitu caii 90 cr. Un-
sóre de inmoiatu pielea 60 cr. — 1. 3 fl., sapunu de curatitu
sieu'a 80 cr. Masine de aruncatu globuri de sticla pentru in-
vietarea la dare la semnu 20 fl., 100 de globuri de sticla umplute
5 fl. La comande alatura pretiu-curentu ilustratu (2—4)

Teodor Kertész,

Budapesta, Dorottya utca 1.

Nu ne mai trebuie argintul scumpu,

cáci in privintia acést'a avemu unu surogatu multu mai ieftinu. De o parte prin **procurarea** extraor-
dinaru ieftina a materialului, de alta prin puterea de lucru buna si ieftina, **fabric'a întrunita de**
articoli de argintu britanicu a reésitu sè învinga tóte fabricele de asemenea calitate, atât in pri-
vint'i'a pretiului, cât si in a calitatii.

Avantagiul fabricatelor nóstre consiste mai ales in aceea, cá articolii nostrii nu stau inder-
eptul adeveratului **argintu**, de óra-ce nici nu sânt stricacióse, nici nu-si schimba colórea, si nu se
tocescu; acestu argintu britanicu e albu, si remáne totdeauna asemenea **argintului adevratu**; mai
departe, sântemu in positiunea d'a puté vinde urmatórele **40** de obiecte, cari pan'acuma costau 35
fl., cu pretii **fabulosu de 9 fl. 50 cr.**, tramiéndunise sum'a, séu cu rambursa postala si anume:

- 6 escelente cuíte de mès'a cu manunchiu de argintu britanicu si cu adevratu taišu englezescu;
- 6 furentie de cele mai fine, din argintu britanicu, in o bucata;
- 6 lingure de máncau, din argintu britanicu, massive;
- 6 " de cafea " " de calitatea cea mai buna, massive;
- 6 rasle, din argintu britanicu, de calitatea cea mai buna;
- 1 lingure de scosu sup'a " " " " massive;
- 1 " " laptele " " " " "
- 6 tasse englese Victoria, canitate finu;
- 2 feşnice pompóse de salon

Tóte aceste 40 de piese sânt gatite din celu mai finu si mai solidu argintu britanicu,
si pretiu lor in locu de 35 fl, e

n u m a i

9 florini 50 cruceri.

Comandele prin epistole sânt a se adressá cat mai ingraba astfel :

Az egyesült **Britania-Ezüstárúk** gyári raktárába, Budapest, városháztér 9 sz. Harisch-Bazár.